

§ 18

Hoplaxskolans verksamhetsställen från och med 1.8.2023

HEL 2022-007266 T 12 01 01

Beslut

Svenska sektionen beslutade bordlägga ärendet.

Behandling

Ordförande Nora Grotenfelt föreslog bordläggning av ärendet. Förslaget understöddes av Theo Tyrväinen.

Föredragande

direktör för den svenska servicehelheten
Niclas Grönholm

Upplysningar

Niclas Rönnholm, chef för den grundläggande utbildningen, telefon: 310 86219
niclas.ronnholm(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Bilaga 1. Presentation från invånarmöte 27.4.2022
- 2 Bilaga 2. Protokoll från invånarmöte
- 3 Bilaga 3. Utlåtande från Hoplaxskolans direktion
- 4 Bilaga 4. Hörandet av elever

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Svenska sektionen vid nämnden för fostran och utbildning beslutar att avstå från verksamhetsstället i Sockenbacka från och med 1.8.2023.

Föredragandens motiveringar

Enligt förvaltningsstadgan kap 15 § 2 är det svenska sektionen vid nämnden för fostran och utbildning som beslutar, för sin egen språkgrupps del, namn på och verksamhetsställen för skolor och läroanstalter och verksamhetsställen i fråga om förskoleundervisningen.

Hoplaxskolan är belägen i det svenskspråkiga Västra stordistriktet för elevupptagning. Skolan är en enhetlig grundskola som omfattar årskurserna 1-9 med undervisning vid fem olika verksamhetsställen, varav två är belägna i Munksnäs (årskurser 1-5 och 6-9) och de övriga i Soc-

kenbacka (1-2), Haga (1-5) och Kårböle (1-5). Hoplaxskolans verksamhetsställe i Sockenbacka är belägen på Kånalavägen 13 B. På Kånalavägen deltar 18 elever i undervisningen inom årskurs 1-2. Eleverna antas enligt de principer för antagning av elever till de svenska grundskolorna i Helsingfors som slagits fast av svenska sektionen på mötet 16.11.2021 § 32 Ärende/5.

Enligt Helsingfors stadsstrategi 2021-2025 är en av förutsättningarna att erbjuda högklassig undervisning i fungerande och sunda lokaler. Detta kräver framförhållning med tanke på planeringen av lokal- och servicenätverket. Prognostiseringen av det framtida servicebehovet grundar sig på aktuell information om stadens befolkningsutveckling och de lokaler som finns till förfogande, samt deras skick. Den svenska servicehelheten inom sektorn för fostran och utbildning följer systematiskt på områdes- och stadsnivå upp behovet av fostrans- och utbildningstjänster. Servicenätet granskas och utvecklas med målsättningen att verksamheten kan förverkligas såväl kvalitativt, ändamålsenligt som kostnadseffektivt. Befolkningsutvecklingen inom det västra området har i denna beredning beaktats på lång sikt genom befolkningsprognoser för perioden 2021-2036. Befolkningsprognoserna visar ett nedgående elevantal för västra området, samt att eleverna i området får utrymme i Hoplaxskolans lokaler även om man avstår från lokalerna i Sockenbacka. Genom detta skulle samtliga elever i området ges möjlighet till en enhetlig lärtig i årskurserna 1-5, undervisning i fungerande och sunda lokaler, samt en lärmiljö som bättre stöder en läroplansenlig undervisning. Beslutet av att avstå från verksamhetsstället i Sockenbacka vore även en ansvarsfull ekonomisk lösning, genom att detta medför att resurser i högre grad riktas till den pedagogiska verksamheten.

Befolkningsprognos och övrig serviceutveckling i området

Inom den svenskspråkiga grundläggande utbildningen är upptagningsområdet för Hoplaxskolan stadens Västra stordistrikt. Enligt befolkningsprognosen 2021 minskar antalet svenskspråkigt registrerade barn i ålder 7-11 från 385 till 329 barn i Hoplaxskolans upptagningsområde under prognosperioden 2021-2036 (Bilaga 1). Ett minskande antal barn i ovan nämnda ålderskategori kan under prognosperioden ses i samtliga distrikt i Västra stordistriktet d.v.s. Sockenbacka, Kårböle, Haga, Munksnäs och Grejus. Stadsförnyelsen i olika delområden har beaktats i prognostiseringen genom att räkna en lika stor andel svenskspråkiga som redan bor i området till nybyggda bostadsbestånd. Statistiken påvisar att antalet elever med annat modersmål än svenska i Hoplaxskolan hållits på samma nivå åren 2018-2021. Prognosen för hela staden och för Helsingforsregionen utgår för de svenskspråkigas del inte från fruktsamhetstalen för enbart mödrar med svenska som modersmål, ut-

an också för mödrar med annat modersmål vars barn registreras med svenska som modersmål.

För att trygga serviceutvecklingen i området pågår renovering och ombyggnad vid två av Hoplaxskolans verksamhetsställen. Hoplaxskolans verksamhetsställe i Munksnäs 0-5 har 242 elever läsåret 2021-2022. Efter utförd utbyggnad har verksamhetsstället utrymme för 270 elever. Nämnden för fostran och utbildning har godkänt en behovsutredning för ombyggnad och utbyggnad på mötet 18.6.2019 § 213 ärende/24. Verksamhetsstället i Haga 0-5 har 130 elever. Efter utförd utbyggnad finns utrymme för 150 elever. Nämnden för fostran och utbildning har vid sitt möte 21.1.2020 § 13 ärende/13 godkänt behovsutredningen, i vilken en utbyggnad av Gymnasiet Lärkan ingår. Vid Hoplaxskolans verksamhetsställe i Kårböle finns utrymme för 88 elever medan det nuvarande elevantalet är 81 elever. De trygga, hälsosamma och tillräckliga lokaler som finns till förfogande skapar goda förutsättningar för verksamhet och tillgodoser servicebehovet inom området.

Förutsättningar för kvalitativ undervisning vid alla verksamhetsställen

Visionen för Helsingfors stadsstrategi 2021-2025 är att skapa världens bästa och mest jämlika plats för inläring. Enligt strategin har alla barn rätt till en trygg barndom och lärtig. Helsingfors mål är att alla skolor ska vara bra skolor och att vägen från småbarnspedagogik till grundskola och andra stadiet löper smidigt. Det bereds plats för alla att specialisera sig, att vara olika och att få intensifierad undervisning. Serviceplaneringen på stadsnivå behöver bygga på hållbara ekonomiska lösningar så resursen kan riktas till den pedagogiska verksamheten och därmed bidra till kvalitativ verksamhet vid alla verksamhetsställen.

Målet för verksamheten inom fostran och utbildning är att ge individerna verktyg och förutsättningar att klara sig i samhället. De sociala färdigheterna är viktiga för framtiden men också viktiga för trivseln, motivationen och inläringen under skoltiden. Elevkåren i Sockenbacka lyfte fram fördelar och nackdelar med en stor eller liten enhet (Bilaga 4). Kommentarererna gällde främst den fysiska lärmiljön, det sociala umgänget samt lärarresursen. Eleverna såg fördelar i att ha fler klasskamrater och fler lärare som kan hjälpa. Genom en mer enhetlig lärtig med färre enhetsbyten stöds kontinuiteten och de sociala relationerna stärks, både till skolkamrater och skolpersonal.

Enligt läroplanen för den grundläggande utbildningen har eleven varje skoldag rätt till läroplansenlig undervisning och till en trygg lärmiljö. Läraren bör följa med och främja elevernas lärande, arbete och välbefinnande. Läraren behöver också värdesätta och bemöta varje elev rätt-

vist, upptäcka eventuella svårigheter i god tid samt handleda och stöda eleverna. En lärare har pedagogiskt ansvar och övervakningsansvar under lektionerna, skollunchen, rasterna samt under övergångssituationer. I enlighet med läroplan och övriga styrande dokument bör läraren kunna ingripa vid olika situationer, föra fostrande samtal samt vid behov kontakta vårdnadshavare. Lärarens pedagogiska ansvar samt övervakningsansvar kan inte delas med en skolgångshandledare.

I enlighet med läroplanen bör skolans personal samarbeta och fördela arbetet för att kunna bidra till att målen för undervisning och fostran ska uppnås. Samarbete behövs i synnerhet vid planering och genomförande av helhetsskapande undervisning, vid bedömning och stöd för lärande samt inom elevvården. I en större enhet kan detta samarbete förverkligas.

Verksamheten inom grundläggande utbildning bygger på principen om tidigt ingripande, d.v.s. att i ett tidigt skede identifiera elevens stödbehov, lägga in de stödinsatser eleven behöver samt ha förebyggande verksamhet. I en större enhet kan eleverna få bättre möjlighet till ändamålsenliga undervisningsgrupper och flexibla undervisningsarrangemang. Eleverna får också bättre tillgång till tjänster inom elevvården, skolhälsovården och stöd för lärande i skolvardagen. I en större enhet finns det bättre förutsättningar att erbjuda undervisning för olika språk- och kulturgrupper samt stöda elevernas olika intressen.

Lärmiljöer bör enligt läroplanen för den grundläggande utbildningen i Helsingfors, vara pedagogiska, kvalitativa och stå för en hållbar utveckling. Verksamhetsstället i Sockenbacka saknar ändamålsenliga och ljudisolerade utrymmen för speciallärare, elevvårdspersonalen, skolhälsovården och skolans administration. Avsaknaden av pedagogiskt ändamålsenliga utrymmen för slöjd-, gymnastik- och musikundervisning utgör även en säkerhetsrisk.

Förutsättningar för ökad stabilitet i verksamheten

För närvarande undervisas eleverna vid verksamhetsstället i Sockenbacka av en behörig lärare. Detta har inte alltid varit fallet, och under tidigare år har rekryteringen till verksamhetsstället visat sig vara utmanande. Erfarenheten visar, att lärare ofta söker sig till verksamhetsstället där de kan tillhöra ett kollegium och arbeta i lärarteam, detta bland annat för att lärarna då kan dela på arbetsuppgifter och stödja varandra, både med tanke på pedagogik och välmående. Vid verksamhetsstället i Sockenbacka är elevernas tillgång till undervisning av en behörig lärare totalt beroende av en person, och ansvaret för alla delar av inlärning och välmående ligger för hela skoldagens del odelat på denna

lärare. I de situationer en vikarie behövs finns ingen sådan vid verksamhetsstället, utan vikarien måste brådskande förflyttas från ett annat verksamhetsställe eller separat rekryteras. Den inbyggda stabiliteten som en större enhet har, saknas. Arbetet i Sockenbackaenhetens enda sammansatta klass är ur lärarens synvinkel utmanande även genom att läraren, för att eleverna skulle få undervisning i enlighet med timfördelningen, i praktiken måste undervisa tre till fyra veckotimmar mer än undervisningsskyldigheten kräver, vilket förlänger arbetsdagen för denne lärare.

Även med tanke på anordnandet av eftermiddagsverksamhet har Sockenbackaenheten visat sig vara utmanande. Verksamheten bedrevs tidigare av församlingen, men har under de senaste åren anordnats av Folkhälsan. Enhetens litenhet medför även här att den inbyggda stabiliteten i en större enhet saknas. Vidare saknar eftermiddagsverksamheten periodvis ändamålsenliga utrymmen, då samma utrymmen under en del av dagen skulle behövas såväl för undervisning som till eftermiddagsverksamhet. Eftermiddagsverksamheten får bättre tillgång till de utrymmen de behöver, och serviceproduktionen stabiliseras genom att samma fördelar en större enhet erbjuder även gagnar denna verksamhet.

Inverkan på kostnaderna för lokaler och verksamhet

Hoplaxskolans verksamhetsställe i Sockenbacka verkar i stadens lokaler (Helsingin kaupungin asunnot Oy) och omfattar 339 m² (A-huset med verksamhet för årsklasserna 0-2). Gymnastiksalen finns i närliggande byggnad och omfattar 163 m². Den nuvarande hyran för skolbyggnaden (A-huset) är ca 16 euro/m² och för gymnastiksalen 22 euro/m². I nuläget är kostnaderna för de lokaler som används inom den grundläggande utbildningen cirka 90 000 euro per år. Uppsägningstiden för lokalerna är 12 månader. En fortsatt användning av skolhuset förutsätter en grundrenovering som omfattar vatten och avlopp, luftkonditionering samt köket och dess apparatur. I granskningar har brister påtalats, men dessa har hittills kunnat korrigeras med smärre reparationer och åtgärder. I vilket skick husets stomme är, är svårt att uttala sig om utan skild utredning. I liknande byggnader har det dock krävts omfattande och dyra renoveringar. Hyran efter renovering skulle uppskattningsvis uppgå till 35-45 euro/m².

Som en del av beredningen har man utrett årliga hyreskostnader per elev för Hoplaxskolan och dess verksamhetsställen. Det framkom att de årliga hyreskostnaderna per elev i Sockenbacka är dubbelt så hög som hyreskostnader per elev i Hoplaxskolan som helhet. Efter möjlig renovering av verksamhetsstället i Sockenbacka beräknas denna utgift

att mer än fördubblas. Genom att avstå från verksamhetsstället i Sockenbacka uteblir denna hyreskostnad samt dess förväntade förhöjning. Dessa medel kan användas för att skapa bättre förutsättningar för en kvalitativ undervisning av eleverna.

Utöver detta är det möjligt att Hoplaxskolan, i och med att eleverna från Sockenbacka placeras i existerande grupper i Hoplaxskolans övriga verksamhetsställen, sparar in en lärarlön, dvs ca 46 000 €/år. Tills vidare anställd personal i Sockenbacka säkras arbete i någon av stadens övriga skolor.

Konsekvensbedömning

Enligt 3 a § (11.3.2022/163) och 6 § i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) ska barnets bästa i första hand beaktas vid planering och anordnande av samt beslutsfattande om grundläggande utbildning. Undervisningen i kommunen ska ordnas så att elevernas resor med hänsyn till bebyggelsen, skolornas och andra undervisningsplatsers placering samt kommunikationerna är så trygga och korta för eleverna som möjligt.

Inom den svenska servicehelheten beaktas elevernas enhetliga lärtig från förskoleundervisningen och vidare till den grundläggande utbildningen. Principen om närskola tillämpas i så stor utsträckning som möjligt. Avståndet mellan verksamhetsstället i Sockenbacka (Kånalavägen 13) i förhållande till övriga verksamhetsställen är 3,3 km till verksamhetsstället i Kårböle (Sorolavägen 2), 3,3 km till verksamhetsstället i Haga (Stormyrvägen 22) och 4,5 km till verksamhetsstället i Munksnäs (Locklaisvägen 9).

I fall att den svenska sektionen beslutar att avstå från Hoplaxskolans verksamhetsställe i Sockenbacka antas eleverna till ett närliggande verksamhetsställe. Indragningen av verksamhetsstället i Sockenbacka planeras ske så att de elever som inleder den grundläggande utbildningen i Sockenbacka hösten 2022, ges under våren 2023 möjlighet att välja i vilken av Hoplaxskolans verksamhetsställen (Munksnäs, Haga eller Kårböle) de hösten 2023 inleder årskurs två. Elever som antas till den grundläggande utbildningen hösten 2023 anvisas en närskola enligt tidigare nämnda principer för antagning.

Som en del av beredningen har man utrett vilken inverkan beslutet att avstå från verksamhetsstället i Sockenbacka skulle ha för skolvägens längd för de elever som berörs av förändringen. Elevdata är baserad på uppgifter från elevantagningen till förskola och den grundläggande utbildningen läsår 2022-2023. Hösten 2023 inleder dessa elever läsåret i årskurs 1 och 2. Resultatet visar att samtliga elever har en närskola

på mindre än 3.3 km avstånd från hemadressen om verksamheten i Sockenbacka upphör. Resultatet visar dock att skolvägens längd över-
skrider 2 km oberoende av val av verksamhetsställe, vilket betyder att
eleverna kan beviljas ett HRT-resekort som understöd för skolre-
san. Skolresan för elever i Helsingfors stads grundskolor förverkligas i
enlighet med 7 kap. 32 § i lagen om grundläggande utbildning. Elever i
Helsingfors stads grundskolor får understöd för sina skolresor enligt de
principer som utbildningsnämnden har slagit fast vid sitt möte
30.1.2007 § 13.

De pedagogiska, lokal- och personalrelaterade samt ekonomiska kon-
sekvenser som beskrivits i beredningen uppväger enligt föredragande
den konsekvens beslutet att avstå från verksamhetsstället i Socken-
backa skulle ha på skolvägen för berörda elever. Föredraganden fram-
håller även att beslutet genom dess ekonomiska effekter på längre sikt
gagnar såväl berörda elever som eleverna i Hoplaxskolan, som inom
den grundläggande utbildningen i Helsingfors, då medel i högre grad
kan riktas till undervisning.

Delaktiggörande och annan gemensam beredning

Beredningen har utförts genom ett samarbete mellan stadsmiljösektorn
och fostrans- och utbildningssektorn. Sektorn betonar att elevernas och
personalens synpunkter ska beaktas i samband med fortsatta plane-
ringen och förverkligandet av projektet med hjälp av chefer och sak-
kunniga inom förvaltningen. Personal, elever och vårdnadshavare har
informerats och hörts i syfte att utreda deras åsikt. Förslaget och dess
motiveringar har presenterats på direktionen för Hoplaxskolans möte
26.4.2022. Ett utlåtande av Hoplaxskolans direktion som lämnats in
12.5.2022 har bifogats till beredningen (Bilaga 3). Dokumenten omfat-
tar hörande och utlåtande av Hoplaxskolans elever (Bilaga 4). Ärendet
har behandlats på ett invånarmöte 27.4.2022 (Bilaga 1 och 2) och in-
vånarna har getts möjlighet att säga sin åsikt i Kerrokantasi-tjänsten
19.4-3.5.2022. Inläggen har publicerats på www.kerrokantasi.hel.fi. Or-
dinarie anställdas önskemål beaktas i planerna och ett tillfälle för hö-
rande av tjänsteinnehavare har hållits 27.4.2022. Helsingfors stad lovar
i sin personalstrategi att trygga fastanställning för den ordinarie perso-
nalen. Synpunkter och respons från ovannämnda grupper har beaktats
i denna beredning.

Föredragande

direktör för den svenska servicehelheten
Niclas Grönholm

Upplysningar

Niclas Rönnholm, chef för den grundläggande utbildningen, telefon: 310 86219

07.06.2022

Ärende/7

niclas.ronnholm(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Bilaga 1. Presentation från invånarmöte 27.4.2022
- 2 Bilaga 2. Protokoll från invånarmöte
- 3 Bilaga 3. Utlåtande från Hoplaxskolans direktion
- 4 Bilaga 4. Hörandet av elever

Sökande av ändring

Omprövning, fostrans- och utbildningsnämnden